

LAVALAMPPU

Laavalampun on alun perin kehittänyt britannialainen Edward Craven-Walker vuonna 1963. Lamppu oli kehittämisaikanaan erittäin suosittu sisustusväline ja sen suosio on taas kasvanut viime vuosina.

Lamppu koostuu kahdesta osasta; varsinaisesta lampusta ja lasisesta säiliöstä, joka sisältää tyypillisesti nestettä (usein öljy) ja vahaa. Lampun tuottama lämpö kuumentaa säiliön pohjalla olevaa vahaa, kunnes sen tiheys alittaa nesteen tiheyden ja nousee ylös. Säiliön yläosassa vaha taas jäähtyy, jolloin sen tiheys kasvaa ja se laskeutuu takaisin lampun pohjalle.

POHDITTAVAKSI ENNEN TYÖTÄ

Mitä tapahtuu kun rasvaa ja vettä sekoitetaan keskenään? Miksi?

Kumpi aineista tulee dekanterilasissa olemaan alimmaisessa faasissa? Miksi?

REAGENSIT JA TARVIKKEET

- 🔥 Iso dekanterilasi, mittalasi tms.
- 🔥 Elintarvikeväri
- 🔥 Ruokaöljy
- 🔥 Vesi
- 🔥 Poretabletti

TYÖTURVALLISUUS JA JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Laboratoriotakki ja -lasit.

Kerää käytetty öljy pulloon ja hävitä sekajätteen mukana.

TYÖOHJE

Täytä mittalasista $\frac{1}{4}$ väriainetta sisältävällä vedellä

Täytä $\frac{3}{4}$ mittalasista ruokaöljyllä

Jaa poretabletti kahteen osaan ja pudota yksi osa kerrallaan pulloon. Odota kuplimisen loppumista ennen uusien palojen pudottamista.

POHDITTAVAKSI TYÖN JÄLKEEN

Kumpaan faasiin elintarvikeväri liukenee? Miksi?

Miten lampussa havaittava laava syntyy? Miksi se nousee aluksi kohti lampun pintaa, mutta palaa lopuksi pohjaan?

Mitä eroa on kaupasta ostettavan laavalampun ja tekemäsi laavalampun kemiassa?